

Posudek rigorozní práce Heleny Diesingové:
Osobnosti a vývoj českého komiksu do roku 1949.

Komiks, zdánlivě zcela okrajový produkt masové kultury, je ve skutečnosti velmi zajímavou ~~formou~~ moderní formou vztahu mezi slovem a obrazem, tedy aktuální součástí podstatné uměleckohistorické tematiky.

Helena Diesingová proto předaslala své práci o počátcích českého komiksu obecnější kapitolu, kde se informovaně zabývá definicí komiksu a termíny s ním spojenými, jako jsou cartoon, comic book, grafická novela, bublina, panel, lettering, otázkami autorství a týmové práce a celkovou charakteristikou žánru. Protože v případě komiksu jsou doposud často právě tyto pojmy používány značně volně, považují snahu H. Diesingové o jejich upřesnění za velmi žádoucí a v tomto případě i úspěšnou.

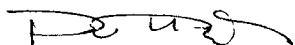
Diesingová má zdravě kritický vztah k dosavadní literatuře o světovém komiksu a hledá oporu ve výsledování historie evropského komiksu, opravující některé zjednodušené představy. Tady ukazuje význam sociálně - kulturních předpokladů, týkajících se vzniku nového obecního a jejoslovujících mediálních tiskových prostředků komunikace a sleduje vývoj od anglických "broadsheets" k "praotci" komiksu Williamu Hogarthovi a slavným karikaturistům z přelomu 18. a 19. století jako byli Gillray nebo Rowlandson. Za prvního skutečně komiksového autora však uznává až švýcara Rodolpha Töpffera a jeho kreslené příběhy, které od roku 1827 doslova oplodnily 19. stoletím tak živě pociťovaný hlad po humorismu. Tady autorka výstižně pojednává o tom, jak prvky komiksu vznikaly a rozvíjely se v národním prostředí Francie, Německa a Spojených států a získávaly talentované autory, jako byl třeba W. Busch a mnozí další.

Badatelské těžiště předkládané práce je potom v důkladném rozboru české scény, kde po sobě následně počátcích (Karel Stroff, publikující v Humoristických listech) jsou to hlavně Josef Laša a Ondřej Sekora, kteří zaujali autorčinu pozornost. Diesingová zřetelně charakterizuje všechny povídkové vztahy těchto osobností k vyzrávání nové žánrové komiksově konvence a velmi zajímavě sleduje společenský ohlas a význam této produkce. Díky tomu dovede podnětně zhodnotit i přínos takových projevů jako byly Foglarovy a Fischerovy Rychlé šípky, v nichž český komiksový žánr dosáhl největší popularity.

Zajímavá je i závěrečná kapitola zaměřující se nad osudy českého komiksu po druhé světové válce a po Únoru 1948, kdy žánr přes všechno budovatelské úsilí Ferdý Mravence a Rychlých šípů zaniká. Stálo by možná ještě za podrobnější úvahou, v čem vlastně tak vadila tato forma jak komunistům, tak už okupantům.

Práce je psána živě, dokonce vtípně a to nikoli na úkor myšlenkové a badatelské svojí hodnoty. Lze ji plně doporučit jako práci rigorozní.

Praha, 25.5.2007

(Prof. PhDr. Petr Mütlich, CSc.)